

Het Kleine Boekje

*menselijkheid door
kleinschaligheid*

Copyright © Jaap May, juni 2025

Dit boekje mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk
worden gebruikt voor het trainen van algoritmes.

ISBN 978 94 65 202020

Inhoud

Tijd voor iets nieuws.....	5
De kunst van het samenleven.....	7
Hoe het is geworden	11
<i>Markt en overheid</i>	11
<i>Grootschalige organisaties</i>	17
<i>Allemaal regels</i>	23
We lopen vast	29
Het kan ook anders	31
<i>Versterken van gemeenschappen</i>	32
<i>Decentraliseren & verkleinen</i>	37
<i>Terugdringen van regels</i>	46
Wat lost dat op?	49
Ja, maar... ..	54
Niet zwart/wit.....	57
Aan de slag.....	59
Een menselijke wereld	61

Tijd voor iets nieuws

Laten we het hebben over hoe we onze wereld beter kunnen maken. Want gaan we nog wel de goede kant op? Steeds meer mensen vragen zich dat af. Ze maken zich zorgen dat we niet in staat zijn om problemen als klimaatverandering, de gevolgen van vergrijzing en de risico's van kunstmatige intelligentie op te lossen. Ze maken zich zorgen over de verharding van de samenleving, over de toename van agressief gedrag. Over mensen die zich niet zelf kunnen redden of ongelukkig zijn.

Er zijn ook mensen die zeggen dat er heel veel goed gaat. Er leven minder mensen in extreme armoede. We worden steeds beter in het genezen van ziektes. De overheid doet haar best om nieuwe problemen op te lossen. Er zijn mooie initiatieven van burgers en ondernemers.

En dat is allemaal waar. Maar laten we eerlijk zijn: er zijn problemen die we niet onder controle krijgen. De overheid maakt een steeds onmachtiger indruk. En die mooie initiatieven zijn eerder de uitzondering dan de hoofdstroom. We moeten onszelf niet de put in praten maar er is wel iets aan de hand.

Als we onze problemen echt willen aanpakken, zullen we iets moeten doen aan hoe we onze samenleving hebben georganiseerd. Want die is niet meegegroeid met de uitdagingen en mogelijkheden van nu. En daardoor lopen we vast.

Het kan ook anders. Met minder regels. Minder markt én minder overheid. Minder ruimte voor machtige technologie-bedrijven. Met meer kleinschaligheid en een grotere rol voor gemeenschappen en menselijk contact. Daar gaat dit kleine boekje over.

De kunst van het samenleven

We zijn met heel veel mensen op aarde. Daarbij hebben we elkaar nodig maar lopen we elkaar soms ook in de weg. Hoe gaan we daarmee om? Dat bepalen twee drijfveren die we vanuit de evolutie hebben meegekregen: zorgen voor ons eigen belang en meevoelen met anderen (empathie).

Eigen belang zou je onze egoïstische kant kunnen noemen. Dat begint met een aangeboren drang om niet dood te gaan en behoefte aan dingen als eten, drinken, veiligheid, seks, een comfortabel leven en persoonlijke ontwikkeling. Maar ook aan contact met andere mensen, aan gezien en geaccepteerd worden. Want onze medemensen laten ons niet onverschillig en dat is de link met die andere belangrijke drijfveer, empathie.

Empathie betekent dat we ons kunnen inleven in hoe iemand anders zich voelt,